

Cultura

Traductors sota el franquisme

26/01/13 02:00 - BARCELONA - [VALÈRIA GAILLARD](#)

Montserrat Bacardí publica un estudi al voltant de la traducció

“Es criterio de esta dirección denegar la publicación de este tipo de obras en el idioma que usted desea”: amb aquestes paraules de la censura topaven gairebé tots els projectes de traducció en llengua catalana d'obres estrangeres durant el franquisme. Ara bé, tal com explica la professora Montserrat Bacardí en el volum *La traducció catalana sota el franquisme* (Quaderns, 5, Punctum) feta la llei, feta la trampa: malgrat els impediments legals, les traduccions al català van sobreviure tot i les dificultats, ja fos gràcies a la persistència de molts escriptors que van traduir en la clandestinitat o bé a través de vies alternatives, com ara edicions de bibliòfil que, en tenir preus inassequibles i tirades reduïdes, eludien les restriccions de la censura. Va ser així com Carles Riba va poder dur a terme la segona traducció de l'*Odissea* i Josep M. Sagarra va ultimar la de la *Divina Comèdia*. Quant a les edicions clandestines, s'hi troben les *Versions de Hölderlin*, de Riba, *El corb*, de Poe, per Miquel Forteza, i *El cementiri marí*, de Paul Valéry, per Gaziel i el mateix Forteza. Molts intel·lectuals es van veure obligats a fer traduccions al castellà per guanyar-se la vida i van recórrer a l'ús de pseudònims, com ara Riba (Javier Barceló o Carlos Ibarra) i Maurici Serrahima (Ramón Setantí). Les primeres autoritzacions van arribar el 1946, però amb comptagotes i marcades per l'arbitrarietat. No va ser fins al 1966 que es va donar pas a la “consulta voluntària” i es va produir un “esclat editorial” amb col·leccions com ara Biblioteca Universal en Llengua Catalana, La Cua de Palla i A Tot Vent.

Antologia de textos

En una segona part, Bacardí presenta una antologia de textos en els quals es recullen reflexions al voltant de la traducció de diversos autors catalans. N'hi ha de Maurici Serrahima, Manuel de Pedrolo, Xavier Benguerel, Maria Aurèlia Capmany i Joan Triadú, entre altres. Tot plegat contribueix a dibuixar el panorama de la traducció durant aquest període tan complicat que va ser el franquisme per a la cultura catalana.

Darrera actualització (Dissabte, 26 de gener del 2013 02:00)

Publicat a

[El Punt Avui. Comarques Gironines](#) 26-01-2013 Pàgina 54

[El Punt Avui. Edició Nacional](#) 26-01-2013 Pàgina 36

Tweet
0
0

Recomana-ho
0
1

Montserrat Bacardí, autora del llibre. Foto: MANEL LLADÓ.